

TUYỂN TẬP NHỮNG BÀI VĂN MIÊU TẢ HAY



MỤC LỤC

Cùng em học viết văn miêu tả.....	1
Các bài văn miêu tả con vật	
Tả con công.....	3
Tả chú mèo đang sưởi nắng.....	4
Tả chim họa mi.....	5
Các bài văn miêu tả cây cối	
Tả cây bàng.....	6
Tả cây hoa hồng nhung.....	8
Tả cây cam.....	9
Các bài văn miêu tả đồ vật	
Tả chiếc áo dạ.....	10
Tả chiếc cặp sách.....	11
Tả cái chăn vịt.....	12
Bài văn tả cảnh	
Tả đêm trăng trên dòng sông.....	13
Góc dành cho phụ huynh.....	14
1.Một vài gợi ý về việc hướng dẫn con học tốt văn miêu tả.....	14
2.Một số cách giúp con vừa yêu thích môn tiếng Việt vừa phát triển ngôn ngữ, tư duy và diễn đạt.....	16

Cùng em học viết văn miêu tả

Các em học sinh thân mến!

Trong các dạng văn mà các em được học ở trường, không gì giúp các em phát triển ngôn ngữ và diễn đạt tốt hơn dạng văn miêu tả. Đó cũng là lí do vì sao từ lớp 2 đến tận lớp 6 các em luôn phải viết những đoạn văn, bài văn tả cây cối, con vật, đồ vật hay cảnh vật,... Vậy làm thế nào để viết văn miêu tả một cách sáng tạo và ấn tượng? Các em có thể tham khảo một số gợi ý sau đây nhé:

Thứ nhất, các em cần phải dùng những từ ngữ hay, giàu sức gợi để miêu tả sự vật. Ví dụ khi tả hoa nở, bản thân từ “nở” chỉ mang tính chất thông báo, nhưng các từ “bung nở, hé nở, xòe nở, bung cánh, hé cánh, xòe cánh...” lại là những từ gợi tả hơn hẳn. Cũng tương tự như vậy, thay vì “xanh” các em có thể dùng từ “*xanh lam, xanh ngọc, xanh mượt, xanh dịu như màu da trời trong những ngày thu, xanh biếc như nước biển óng ánh dưới nắng...*”, thay vì “trắng”, các em hãy chọn từ: “*trắng muốt, trắng màu ngọc trai, trắng sữa, trắng bạc*”,... thì câu văn tả của các em đã sinh động hơn rất nhiều.

Thứ hai, đoạn văn và bài văn miêu tả hay phải là đoạn văn, bài văn có nhiều câu văn liên tưởng độc đáo, thú vị. Các em có thể thấy rõ điều này trong các câu văn so sánh, nhân hóa ở tuyển tập này như:

+ Hoa cam kết lại thành chùm, bông hoa trắng muốt, bung tỏa năm cánh sao nhũ bạc duyên dáng.

+ Lá cam non màu xanh cốm, khi già chuyển sang màu xanh đậm trông như những giọt nước xanh không lồ óng ánh dưới nắng.

+ Dưới nắng vàng, mỗi sợi lông của chàng công cũng trở nên lóng lánh như dát vàng dát bạc.

+ Trên đầu chàng công là cái mào thanh mảnh trông như một chiếc vương miện màu xanh.

+ Trên nền xanh dịu dàng, tươi sáng của thân cây và của cành lá đó, nổi bật những bông hoa hồng nhung tựa những chiếc váy nhiều lớp, nhiều tầng đang xòe ra lộng lẫy của nàng công chúa.

Thứ ba, khi viết bài văn miêu tả các em cần thể hiện cảm xúc một cách tự nhiên, chân thành. Chỉ có cảm xúc chân thành mới làm cho bài văn của các em tạo được ấn tượng và lắng đọng trong lòng người đọc. Ví dụ:

+ Cây bàng to lớn, vững chãi là vậy, nhưng hoa bàng ôi sao mà nhỏ xinh, đáng yêu!

+ Những cây cam ả chính là món quà kì diệu của thiên nhiên, của đất đai dành tặng cho cho người dân quê tôi và mang lại cho chúng tôi những mùa đông ấm áp, ngọt ngào hương vị của quê nhà.

Cuối cùng, các em hãy tập viết mở bài, kết bài một cách tự nhiên, không sáo mòn, khuôn mẫu! Các em hãy đọc thử một số mở bài và kết bài trong tuyển tập nhé!

+ Mở bài trong bài văn miêu tả con mèo:

Mới sáng sớm, mặt trời mùa hạ đã lên cao báo hiệu một ngày mới rực rỡ và khô ráo. Làn gió khỏe khoắn, tươi mát đã thổi bay những đám mây màu tro u ám đêm qua, trả lại cho bầu trời một khoảng quang đãng ngập nắng. Mèo con thích chí chạy ngay ra sân chơi đùa.

+ Kết bài trong bài văn miêu tả cái chăn vịt:

“Cảm ơn mẹ rất nhiều vì đã mang “chăn vịt” đến cho con!” – Tôi luôn muốn nói với mẹ điều đó vì tôi yêu mẹ, yêu chăn và yêu cả những kỉ niệm xưa kia.

Như vậy, để viết được những bài văn miêu tả sinh động, giàu xúc cảm các em cần phải thường xuyên quan sát các sự vật xung quanh mình đồng thời chịu khó đọc nhiều, tích lũy thêm nhiều vốn từ và tập diễn đạt sao cho thật hay.

Thân tặng các em “**Tuyển tập những bài văn miêu tả hay**” được viết chủ yếu bởi các thầy, cô giáo của Công ty CP Giáo dục Happy Way và Công ty CP Giáo dục Next Nobels. Hi vọng cuốn sách nhỏ này sẽ giúp các em ôn tập thật tốt cho kì thi học kì sắp tới và có thể hỗ trợ các em trên hành trình luyện viết văn miêu tả của mình. Chúc các em có thể tự mình viết được những câu văn, đoạn văn, bài văn thật sống động và hấp dẫn !

MIÊU TẢ CON VẬT

Tả con công

Giữa những nàng công mái đuôi ngắn cùn và bầy gà cục mịch, chàng công đực nổi bật như một “ngôi sao” sáng chói trong vườn thú khiến ai cũng phải trầm trồ.

Đó là một anh chàng đom đống, diện trên người bộ cánh lộng lẫy, tuyệt đẹp: Phần cổ và ức màu xanh biêng biếc, óng ánh, nuột nà. Phía lưng lại có một mảng màu xanh cốm, hai bên cánh màu nâu xám, roi rớt những vệt sáng xanh. Đáng kể nhất trên bộ cánh của anh chàng may mắn ấy là cái đuôi dài duyên dáng được nhà thiết kế của tự nhiên ưu ái ban tặng. Mới sáng sớm, khi ánh mặt trời tinh nghịch luồn qua những ô hình quả trám của hàng rào sắt bao quanh chuồng công, nằm dài trên mặt đất, chàng công ngạo nghễ đi dạo một vòng, chiếc đuôi rủ xuống sau lưng, dài quét đất. Mỗi lúc như thế, ngực chàng ưỡn về phía trước, cái đầu ngẩng cao kiêu hãnh như một vị hoàng đế đang dạo quanh vương quốc nhỏ bé của mình. Trên đầu chàng là cái mào thanh mảnh trông như một chiếc vương miện màu xanh. Đôi mắt nâu long lanh được tô điểm bởi viền lông trắng muốt khiến chúng càng trở nên sắc sảo. Nổi bật trên khuôn mặt anh chàng là một cái mỏ màu bạc hoàn hảo.

Mặt trời mùa hạ đã lên cao, rót suối nắng vàng óng ả xuống công viên, du khách mỗi lúc một đông đứng bao vây quanh chuồng công để chiêm ngưỡng vẻ đẹp của anh chàng. Bỗng nhiên, như để chứng tỏ đẳng cấp của mình, chàng ta xòe cái đuôi dựng lên trông như một chiếc quạt lớn tuyệt đẹp, trên có đính những viên bích ngọc. Những tiếng xuýt xoa, trầm trồ từ người xem khiến chàng càng kiêu hãnh, đi đi lại lại như đang trình diễn dưới ánh đèn sân khấu là những tia nắng rực rỡ của mặt trời. Dưới nắng vàng, mỗi sợi lông của chàng công cũng trở nên lóng lánh như dát vàng dát bạc.

Từng cơn gió lang thang cũng phải chậm bước và ngay cả ánh mặt trời phiêu lãng cũng như ngưng đọng để chiêm ngưỡng vẻ lộng lẫy của chàng công.

Cô Trần Thị Mai Phương

Tả chú mèo đang sưởi nắng

Mới sáng sớm, mặt trời mùa hạ đã lên cao báo hiệu một ngày mới rực rỡ và khô ráo. Làn gió khỏe khoắn, tươi mát đã thổi bay những đám mây màu tro u ám đêm qua, trả lại cho bầu trời một khoảng quang đãng ngập nắng. Mèo con thích chí chạy ngay ra sân chơi đùa.

Trông kìa, chú mèo có vẻ hớn hờ làm sao! Đầu tiên chú nằm xoãi cả bốn chân trên nền sân gạch để toàn bộ cơ thể được đón nhận cái ấm áp của nắng hè. Rồi hai chân trước chạm cả vào đầu, bụng cong lên, chân sau duỗi ra, cái đuôi co lại như chuẩn bị tập thể dục. Bộ lông trắng mượt mà của chú sáng lên dưới nắng. Một lúc chú lại thay đổi tư thế, cuộn lại như một quả cầu bông lăn tròn trên sân để khoe cái thân hình mềm dẻo của mình...

Mặt trời mỗi lúc một lên cao, hắt những cái bóng dài của vườn cây xuống sân. Ánh nắng chói chang lọc qua tán lá xanh chỉ còn là những cái đốm vàng dễ vỡ trên sân. Mèo ta có vẻ rất chú ý đến những giọt sáng này. Chú ngồi dậy, lại gần vùng bóng râm, ngẩn người một lúc, mắt nhìn chăm chú những đốm vàng đang nhảy múa theo chiều gió. Một chân trước đưa lên chạm chạm vào như cố gắng giữ cái đốm vàng di động lại. Nhưng cố gắng thế nào, thì những mảnh nắng vàng trên sân cũng không chịu tuân theo ý chú. Lá cây xào xạc như một tràng cười giễu cợt chú mèo con. Làn gió mát thổi làm xù cả bộ lông trắng. Một chú bướm sặc sỡ từ trên cây, nhẹ nhàng đậu xuống lưng mèo nhỏ khiến chú giật mình, nằm ngửa ra, bốn chân cố vồ lấy kẻ nào dám trêu đùa chú. Nhưng bướm nhỏ đã bay lên, đôi cánh rập rờn như vẫy gọi mèo con: “Tớ ở đây cơ mà, tớ ở đây cơ mà” ... Mèo con thoát đứng dậy, đầu rụt vào và nhìn lên, chân trước nhún xuống lấy đà để nhảy cao quyết bắt bằng được chú bướm nghịch ngợm. Nhưng nhảy hoài rồi lại rơi bịch xuống sân cũng không bắt được bướm nhỏ, mèo con đành trở về ngồi im mắt nhìn theo đầy luyến tiếc. “Meo, meo, hãy đợi đây, hãy đợi đây”. Cây lá lại rào rào như tiếng cười nhạo mèo con ngốc nghếch...

Trên sân bỗng vang lên tiếng gọi quen thuộc “Meo meo, nô đủ rồi đấy, vào ăn cơm nào”. Mèo ta chạy ngay vào trong bếp, để lại đằng sau một khoảng sân ngập nắng và những vòm cây xào xạc dịu hiền... (Cô Lê Thị Thu Ngân)

Tả chim họa mi

Thời thơ ấu, chim họa mi là chiếc đồng hồ báo thức quen thuộc của em. Khi ông mặt trời thức dậy cũng là lúc chú cất tiếng ca lạnh lớt trên cây lộc vừng báo hiệu một ngày mới bắt đầu.

Đặc điểm dễ nhận thấy ở họa mi là vóc dáng nhỏ nhắn, xinh xắn của nó và bộ lông một màu vàng cháy, giản dị giống màu của đất đai hay màu của thân cây già. Đôi mắt tròn xoe với chấm tròn đen láy ở giữa tựa hai giọt mực óng ánh dưới nắng. Viền quanh đôi mắt sống động ấy là vành mi trắng muốt như vẽ với đuôi mi dài xuống tận cổ. Có lẽ, chính vì đặc điểm nổi bật này nên người ta mới gọi nó là họa mi (họa là vẽ, mi là lông mày). Đôi chân của họa mi trông có vẻ mảnh mai so với thân hình thuần tròn của chú nhưng lại rất khỏe, có thể giúp chú bám chắc vào cành cây và nhảy nhót khắp nơi. Cái đuôi dài, duyên dáng mỗi lần xòe ra trông như một chiếc quạt tí hon.

Họa mi là người bạn thân thiết của cây lộc vừng. Dưới mái nhà xanh ngọc của cây, họa mi thỏa thích vui đùa. Có lúc, họa mi nhảy nhót làm lá cành cũng rung rinh hòa theo điệu múa. Có lúc chú lại vươn cổ buông tiếng hót say mê như một ca sĩ thực sự. Tiếng hót trong trẻo, ríu ran không ngớt làm rộn cả không gian yên lặng.

Lần nào, nghe tiếng hót lạnh lớt mừng nắng sớm của họa mi, em lại cảm thấy vui vẻ hơn. Với em, tiếng hót ấy luôn là lời chúc tốt đẹp của mỗi buổi sớm mai...

Cô Lê Thị Thu Ngân

MIÊU TẢ CÂY CỐI

Tả cây bàng

Đã ai từng nghe ca từ đáng yêu và trong sáng trong bài hát “Cây bàng trước ngõ”, chắc không thể nào quên: “Mùa đông áo đỏ, mùa hạ áo xanh. Cây bàng khi mở hội là chim hót vây quanh...” Tuổi thơ em lớn lên không những với câu chuyện của bà, lời ru của mẹ, sự răn dạy, chăm sóc của bố mà em còn lớn lên với cây bàng đầu ngõ. Khi em sinh ra cây bàng đã có rồi. Những đứa trẻ trong xóm ngõ quanh em mỗi người một hoàn cảnh, tính cách, sở thích... nhưng cây bàng là người bạn chung thân thiết vô vàn của chúng em.

Nhìn từ xa, cây bàng với những tán lá tròn xoe như chiếc ô xanh nhiều tầng khổng lồ. Thân cây cao vút, một người ôm không xuể, dáng cây vươn thẳng lên trời như chiếc cột màu nâu thẫm, vững chãi. Vỏ cây xù xì, mốc thết vì mưa nắng.

Mùa xuân lá bàng mang màu xanh nhạt non tơ. Sang hè, lá bàng mướt xanh, sắc xanh đậm đà. Một mặt lá nhẵn bóng như một chiếc gương soi xinh xắn. Rồi bàng bắt đầu ra hoa. Hoa màu xanh nhạt, nhỏ li ti kết lại từng chùm. Cây bàng to lớn, vững chãi là vậy, nhưng hoa bàng ôi sao mà nhỏ xinh, đáng yêu! Theo thời gian, những bông hoa bé xinh cũng kết trái với sức mạnh diệu kì. Hoa từng chùm nhỏ nhỏ dần trở thành chùm quả xanh non, láng mướt một màu khoẻ khoắn. Khi mùa thu bắt đầu thêu lên vòm lá xanh dịu dàng những chiếc lá vàng, lá đỏ thì quả cũng chuyển màu vàng óng. Quả bàng đã chín, hương thơm dịu dịu như gọi mời. Cùi bàng có vị chua chua, giòn ngọt lại chan chát giống hệt tính cách âm ương của những cô cậu học trò...

Cuối thu, lá dần chuyển sang màu tím đỏ và bắt đầu rụng, mỗi ngày một nhiều. Mỗi chiếc lá đỏ ấy lại có một sắc thái đỏ riêng: khi đỏ sậm, lúc đỏ hồng tươi, có khi đỏ xen vàng.... Có lẽ mỗi một chiếc lá bàng cũng có tâm hồn riêng của chính nó. Khi lá bàng rụng xuống, chúng em thường đua nhau nhặt, quần đăn thành vòng lá để chơi trò cô dâu chú rể, hay thả chiếc lá cong cong ấy xuống nước làm thuyền... Tới khi chiếc lá cuối cùng trên cây bàng rụng xuống thì mùa đông giá lạnh thực sự đến rồi. Cành bàng trở nên khẳng khiu như những cánh tay vươn lên bầu trời nhưng vẫn toát lên vẻ mạnh mẽ và dũng cảm. Vào mùa

đông, con người mặc áo thật ấm và các loài cây khác vẫn hân hoan với những chiếc lá xanh dạt dào sức sống... thì cây bàng trợ trụ sống ra sao? Đường như nó dồn tất cả sức lực vào từng chiếc rễ cắm sâu nơi lòng đất, hút chất dinh dưỡng, tích nhựa trong thân, đẩy nhựa lên từng cành từng cành để rồi một ngày kia, khi tiếng chim véo von trong ánh mặt trời dịu dàng báo hiệu mùa xuân đã đến thì từng cành bàng cũng đồng loạt bật tung những chiếc lá xanh non tràn trề sức sống.

Dù bài hát “Cây bàng trước ngõ” ca từ của nó không phải của hiện tại: “Nhớ cây bàng trước ngõ, bị bom giặc vặt cây lá cành. Chim ơi chim, chim đừng buồn nhé. Em sẽ ươm nhiều cây cho chim về hót mê say. Chim ơi chim, kia cây bàng đâm chồi, rủ nhau về trước ngõ chim tha hồ mà hót vui...” nhưng em vẫn rất thích. Lời ca ấy cũng chính là lời của trái tim em. Đó là tình cảm mến yêu của em dành cho cây bàng trước ngõ. Còn gì hạnh phúc hơn nếu mỗi bạn nhỏ đều có một loại cây mà mình mến yêu... có lẽ trái đất này nơi đâu cũng sẽ có cây xanh, tiếng chim, và tình yêu không chỉ giữa con người với con người, mà tình yêu còn là giữa con người với cây xanh và vạn vật.

Cô Nguyễn Thị Phương Thảo



Tả cây hoa hồng nhung

Mỗi sớm mai thức dậy, em thường mở cửa sổ để được ngắm nhìn những cây hồng nhung bố trồng ở góc vườn. Chao ôi, lộng lẫy, kiêu sa làm sao những bông hoa hồng đang nở bung rạng rỡ như trái cả lòng mình dưới nắng !

Từ xa nhìn lại, cây hồng nhung hiện lên với những sắc màu thật tươi tắn! Thân cây tỏa ra nhiều nhánh cành mảnh mai, được nắng sớm chiếu vào ngời lên màu xanh ngọc. Những chiếc lá đậm sương giống như những con mắt xanh nhỏ xinh, óng a óng ánh ... Trên nền xanh dịu dàng, tươi sáng của thân cây và của cành lá đó, nổi bật những bông hoa hồng nhung tựa những chiếc váy nhiều lớp, nhiều tầng đang xòe ra lộng lẫy của nàng công chúa. Những cánh hoa mịn màng tơ lụa, phía ngoài xếp xen kẽ nhau, tỏa ra đều đặn nhưng phía trong lại khum khum để che chắn phần nhụy vàng khỏi sương gió... Vườn thẳng kiêu hãnh cùng những bông hồng nhung yêu kiều là các nụ hồng xinh xắn, ủ ngọan lửa đỏ trong đài hoa xanh. Được nắng sớm tô điểm, thân, cành, hoa, lá, nụ... tất cả đều thật rực rỡ, rạng ngời như thể được khoác thêm một tấm áo dệt bằng ánh sáng lung linh.

Cây hồng nhung nhà em không chỉ đẹp mà còn có mùi hương thật ngọt ngào, quyến rũ... Theo làn gió, hương thơm ấy lan tỏa khắp khu vườn, len qua ô cửa và thoảng vào các căn phòng như món quà đặc biệt của cây dành tặng cho các thành viên trong gia đình em.

Mỗi buổi chiều, em thường ra vườn tưới nước cho cây. Lúc ấy, những bông hoa khẽ rung rinh trong gió như muốn nói lời cảm ơn chân thành mộc mạc. Chao ôi, cây hoa thật đáng yêu làm sao!

Cô Lê Thị Thu Ngân

Tả cây cam

Mùa đông đến quê tôi với những cơn gió lạnh buốt và bầu trời lúc nào cũng một màu xám bạc không có chút nắng vàng. Nhưng cũng không vì thế mà cảnh vật làng quê trở nên u ám, trái lại vườn quả quê tôi còn rục rờ hơn bao giờ hết. Bởi đó là khi những cây cam vào mùa thu hoạch, quả chín vàng, chi chít đầy cành, gọi người đến hái.

Cây cam quê tôi không lớn nhưng thân cây vững chãi, chắc khỏe. Từ thân cây, tỏa ra các nhánh lớn như những cánh tay hướng về các phía. Cành cam khẳng khiu gầy guộc mà dẻo dai lạ thường. Trên cành phủ đầy lá dày rậm rạp, lòa xòa. Lá cam non màu xanh cốm, khi già chuyển sang màu xanh đậm trông như những giọt nước xanh không lồ óng ánh dưới nắng. Hoa cam kết lại thành chùm, bông hoa trắng muốt, bung tỏa năm cánh sao nhũ bạc duyên dáng. Mùa hoa nở, hương cam ngan ngát dịu nhẹ dâng lên khiến không khí vườn quê thật thanh mát, trong lành, dễ chịu.

Mùa thu hoạch, các cây cam trong vườn trông giống như những cây nấm xanh không lồ được trang trí bằng những ngọn đèn màu cam. Cây nào quả cũng sai lúc lỉu. Quả một, quả chùm, quả sinh đôi, quả chùm ba, chùm bốn, quả lớn quả bé chi chít trên cành. Những quả cam nghịch ngợm khiến cành cam cong trĩu, sà xuống sát mặt đất. Mới ngày nào, quả cam còn bé xíu như một khối ngọc xanh mà giờ đây đã rục rờ, vàng tươi như một vàng mặt trời đang tỏa sáng. Vỏ cam nhẵn bóng, dày dặn. Bên trong lớp vỏ là những múi cam hình nửa vàng trắng giống như chiếc túi đựng tếp cam vàng óng và căng mọng. Mỗi trái cam có hương vị thật khó quên: đó là vị ngọt lịm, đậm đà, thơm mát như chính đất đai hiền hòa của quê tôi.

Dù ở xa quê, nhưng mỗi khi mùa đông tới, tôi vẫn luôn nhớ về mảnh vườn nhà nhỏ xinh với những cây cam chín vàng... Những cây cam ấy chính là món quà kì diệu của thiên nhiên, của đất đai dành tặng cho cho người dân quê tôi và mang lại cho chúng tôi những mùa đông ấm áp, ngọt ngào hương vị của quê nhà.

Cô Lê Thị Thu Ngân - cô Nguyễn Thị Thu Hằng

MIÊU TẢ ĐỒ VẬT

Tả chiếc áo dạ

Chiếc áo dạ là người bạn mới em yêu thích trong tủ quần áo của mình. Đó là món quà bất ngờ bố dành cho em sau dịp đi công tác trong Sài Gòn.

Chiếc áo chứa đựng biết bao nhiêu tình yêu và sự chăm sóc của bố. Nó có màu xanh nhẹ tựa như màu xanh dịu mát của nền trời trong những ngày thu trong lành. Áo được làm bằng dạ mịn bên trong lại có lớp lót êm như lụa tạo cảm giác dễ chịu cho các hoạt động của em. Bên dưới thân áo là hai chiếc túi nhỏ xinh được gắn nơ và đính những hạt ngọc trai nhỏ lấp lánh, vui mắt. Mùa đông mà được xỏ tay vào túi áo thì thật thích! Ngoài ra người ta còn dùng vải ren trắng như bông tuyết để trang trí vào viền áo thêm điệu. Điểm nổi bật nhất của chiếc áo chính là hàng khuy màu bạc, tròn trịa, nhỏ xinh giúp chiếc áo ôm lấy em vừa vặn. Áo còn có chiếc mũ “lò sưởi” ủ ấm cho em suốt cả ngày dài. Nhờ có chiếc áo mà em luôn cảm thấy ấm áp và vui vẻ hơn trong những ngày đông lạnh giá.

Lần nào thấy em mặc chiếc áo dạ, bố vẫn thường mỉm cười, khen em là nàng công chúa đáng yêu nhất của bố. Em rất thích chiếc áo dạ này không phải chỉ bởi vì nó rất đẹp mà hơn hết, chiếc áo xinh xắn giúp em luôn cảm thấy tình yêu thương ngập tràn của bố dành cho mình mỗi ngày...

Cô Lê Nga

Tả chiếc cặp sách

Em có một người bạn đồng hành thân thiết, luôn theo em tới trường mỗi ngày. Đó là chiếc cặp sách mẹ tặng cho em từ khi bắt đầu đi học. Đến nay, chiếc cặp đã gắn bó với em được ba năm học rồi.

Đó là chiếc cặp hình hộp chữ nhật, làm bằng vải nhựa tự nhiên, siêu bền, trông thật đáng yêu với nhiều sắc tím: sắc tím đậm nét tựa như màu của cánh hoa bằng lăng trong những hè rực rỡ ở thân cặp hài hòa với sắc tím hồng dịu dàng giống màu của những cánh hoa tường vi khi nở rộ ở nắp mở hình chữ U. Phía ngoài cặp còn có một ngăn phụ nhỏ xinh, được trang trí bằng hình ảnh chú chim tí hon đang say sưa ca hát trên nền tím mộng mơ như đang gọi mời chúng ta tới một thế giới kì diệu...Bảo vệ cho cặp là một chiếc khóa inox chắc chắn và sáng loáng. Nhờ có khóa, các đồ dùng bên trong lúc nào cũng nằm ngoan ngoãn trong “căn nhà ấm áp” của cặp. Hai bên hông cặp là hai ngăn nhỏ nhắn, tiện dụng, một ngăn em đựng bình nước, một ngăn em đựng giẻ lau bảng và phấn viết.

Phía trong cặp chia thành ba ngăn bằng nhau tựa như những căn phòng rộng rãi của sách vở và các đồ dùng học tập khác. Em dành riêng một ngăn để đựng vở viết, một ngăn đựng sách giáo khoa, một ngăn để đựng hộp bút, bảng con, bút chì màu và các vật dụng khác. Từ chính những ngăn cặp giản dị này, em đã học bài học đầu tiên về sắp xếp vật dụng sao cho khoa học và dễ lấy nhất như vậy đấy!

Chiếc cặp của em không chỉ đẹp và bền mà còn rất tiện dụng. Ngoài hai dây đeo dày dặn, chiếc cặp xinh xắn còn có thêm thanh kéo kết hợp với bánh xe trượt dưới đáy giống chiếc vali nhỏ để mỗi khi “cồng bạn” mỏi quá em có thể nắm tay dắt bạn theo cùng.

Âm thầm mà lặng lẽ, chiếc cặp luôn bảo vệ sách vở cũng như các đồ dùng học tập cho em. Người bạn bé nhỏ, đáng yêu này từ lâu đã thực sự trở thành người bạn thân thiết, không thể thiếu được trong mỗi ngày em đến trường.

Cô Lê Thị Thu Ngân và cô Lê Nga

Tả cái chăn vịt

Lúc mới sinh ra, còn nằm trong cái bọc chăn dày, mẹ kể lại trông tôi lúc ấy đã “lơ láo” như là biết nhiều thứ lắm. Xem chừng cái gì khi ấy với tôi cũng đều là món đồ vô giá. Đến giờ, nghĩ lại chả có gì khiến tôi động lòng, trừ một thứ, đó là cái chăn mà ngày trước chị tôi và tôi đã từng nằm trong đó khi chào đời.

Chăn có hình chữ nhật, mỏng tang, được làm bằng chất liệu cotton mềm mịn. Mặt trước kẻ ca - rô màu trắng, đồ tươi mới, mặt sau lại có nền trắng giản dị được in hình cả chục chú vịt đáng yêu trên đó: vịt đục cái lơ thanh lịch, vịt cái điệu đà đội mũ xanh, chóp mũ có đính cục bông vừa tròn vừa xốp. Vì vậy, nó luôn được tôi gọi là “chăn vịt”. Sau mười hai năm, “chăn vịt” đã bị rách, đứt chỉ rất nhiều, nhưng vì nó lớn lên cùng tôi nên tôi quý nó lắm!

Vào những ngày hè bức bối, nhà tôi liền bật điều hòa. Khi ấy, phòng tôi nhỏ nên cũng hơi rét. Luôn luôn là “chăn vịt” giữ ấm cho tôi. Hồi nhỏ hay đến giờ, khi chơi đùa, tôi vẫn dùng chăn quấn làm váy chơi. Ôi, vui ghê!

“Cảm ơn mẹ rất nhiều vì đã mang “chăn vịt” đến cho con!” – Tôi luôn muốn nói với mẹ điều đó vì tôi yêu mẹ, yêu chăn và yêu cả những kỉ niệm xưa kia.

Học sinh Bùi Thảo Vy

TẢ CẢNH

Tả đêm trăng trên dòng sông

Đã khuya rồi mà dòng sông Nguyễn quê tôi vẫn còn thao thức, thậm thì hát ca giữa lòng thị trấn...

Phải chăng, sông cũng vui vì một buổi tối đẹp trời? Bầu trời thăm thẳm trong vắt, sao chi chít, lấp lánh. Vàng trăng tròn vành vạnh lặng lẽ tỏa sáng. Trăng như người họa sĩ trải lên mặt sông những mảng màu bạc lấp lánh. Rồi sông thoáng lặng yên như mơ mộng ngắm bầu trời đêm. Sông giấu cả bóng trăng tròn vào tận đáy lòng mình. Gió nghịch ngợm, không ngừng xô những gợn sóng đập vào bờ. Thỉnh thoảng, có chú cá bất ngờ quẫy mình làm vỡ cả bóng trăng. Mặt nước xao động như nuôi tiếc.

Trên sông, con thuyền lững lờ như một du khách đang dạo chơi ngắm cảnh. Tiếng mái chèo đều đặn khuấy động cả mặt nước yên ả. Ven bờ, phía vòm lá đẫm sương lấp lánh, vọng lên bài đồng ca muôn giọng của ếch nhái. Cây lá xào xạc thủ thi trò chuyện với dòng sông. Sông dịu dàng và khẽ khàng đáp lời...

Ai đã từng ngắm dòng sông Nguyễn quê tôi vào một đêm đẹp trời, hẳn sẽ cảm nhận được tâm hồn chan chứa tình yêu của nó dành cho những người bạn thiên nhiên xung quanh...

Cô Lê Thị Thu Ngân

MỘT VÀI GỢI Ý

VỀ VIỆC HƯỚNG DẪN CON HỌC TỐT VĂN MIÊU TẢ

Kính gửi : Các bậc Phụ huynh Học sinh

Để học tốt văn miêu tả, ngoài cảm xúc còn cần rất nhiều yếu tố. Đó là vốn sống, là những trải nghiệm thực tế, là vốn đọc giúp phát triển từ ngữ và cách diễn đạt, là cảm xúc trước đối tượng được miêu tả... Vì vậy, nhiều bạn viết văn chưa tốt chính là do con chưa được hình thành đầy đủ các yếu tố trên. Ngay cả cảm xúc cũng là một yếu tố không phải tự nhiên có mà thường được hình thành khi trẻ được tiếp xúc, hoặc được khơi gợi, đánh thức qua các câu chuyện....

Khóa học *Luyện viết văn miêu tả & Phát triển Ngôn ngữ* của Next Nobels đã cố gắng bù đắp những thiếu sót này cho các con. Trong khóa học, các con đã được hướng dẫn cách viết câu văn miêu tả hay; cách sử dụng các biện pháp nghệ thuật để lời văn sinh động hấp dẫn; cách triển khai các ý tưởng; cách đọc sách và ghi chép; cách quan sát và cảm nhận để tăng cường vốn sống, phát triển cảm xúc... Tuy nhiên vốn đọc và vốn sống là cả một quá trình tích lũy mà hơn ai hết, chính cha mẹ mới là những người có thể bổ sung hàng ngày cho con mình. Để mỗi câu văn con viết ra bộc lộ một cách sinh động cái nhìn, suy nghĩ, cảm xúc chân thật của con, cha mẹ nên tham khảo một vài gợi ý nhỏ dưới đây.

I. CÙNG CON QUAN SÁT, TRẢI NGHIỆM

1. Cùng chụp ảnh, quay phim

Hãy để con cầm máy, bởi vì chụp ảnh, quay phim là một cách con lưu giữ tư liệu đồng thời thể hiện sự quan sát và cái nhìn của con về cuộc sống. Cũng là chụp cảnh đoạn đường từ nhà đến trường, có bạn thích chụp những tòa nhà, cửa hiệu hiện đại, có bạn lại chụp những gánh rong trên vỉa hè, những ngôi nhà tập thể cũ rêu phong. Có bạn thích chụp cảnh động như cảnh công trường giờ tan học hay cảnh mua bán ở chợ; có bạn lại thích cảnh tĩnh, một gánh hàng hoa hay hàng cây ven đường trong ánh nắng cuối ngày...Cha mẹ hoàn toàn có thể cảm nhận được cái nhìn, sở thích, tâm hồn của con mình qua các bức ảnh, đoạn phim ấy. Và những hình ảnh đó cũng chính là những tư liệu sống động khi con viết văn. Không nhất thiết phải có những chiếc máy chuyên dụng, chỉ cần một máy ảnh cá nhân hay điện thoại di động của cha mẹ là đã có thể giúp các con “tác nghiệp”. Đến khi nào con biết phải chụp ở góc độ nào cho cảnh đẹp, đứng ở góc

nào để lấy sáng...thì bố mẹ hãy tin chắc rằng con sẽ viết được những câu văn đẹp!

2. Cùng trò chuyện, ghi chép

Hàng ngày, khi cùng con đi đến đâu đó (đi học, đi chợ, đi tập thể dục, đi dạo, đi tham quan, du lịch...), cha mẹ hãy cùng con thi kể về những thứ mình nhìn thấy xem ai “thấy” nhiều hơn. Có thể kể theo chủ đề, ví dụ: Tên các loại cây trong công viên; những thứ ánh sáng trong công viên lúc chiều muộn hoặc tối; những hàng ăn ở công viên... Phương pháp này nhằm giúp trẻ luyện thói quen quan sát, tích lũy tư liệu, tạo nền tảng cho những bài văn chân thực, sinh động. Sau đó, bố mẹ hãy hỏi con về điều gì gây ấn tượng nhất với con theo chủ đề đó (cảm xúc yêu thích hoặc ngược lại...), vì sao con lại cảm thấy thế? Sau cùng, hãy yêu cầu con ghi chép lại những thứ con thấy và cảm xúc con đã có. Nếu bố/mẹ cũng có sổ tay ghi chép, cùng ghi với con, rồi nhờ “trọng tài” trong gia đình chấm điểm thì con sẽ hào hứng hơn nhiều. Việc ghi chép sẽ giúp con tập diễn đạt lại những gì mình quan sát, cảm nhận được, qua đó, hình thành dần kỹ năng viết cho con.

Cha mẹ cũng nên hướng dẫn con không chỉ ghi lại những gì con nhìn thấy mà cả những gì con cảm nhận được bằng nhiều giác quan. Ví dụ: *Trên đồi cỏ trong công viên, không gian phảng phất mùi hương dịu ngọt từ những đóa ngọc lan tây đầu mùa chớm nở...* (Cảm nhận bằng khứu giác).

II. ĐỌC SÁCH CÙNG CON

Đọc sách không chỉ giúp con có thêm hiểu biết, mở mang trí tuệ về nhiều lĩnh vực mà còn giúp con khơi gợi cảm xúc, học được cách diễn đạt của nhà văn... Với mục đích đọc sách để phục vụ cho việc học văn miêu tả, cha mẹ nên tìm chọn cho con những cuốn sách có nhiều yếu tố tả (câu văn nhiều tính từ tái hiện các đặc điểm của sự vật; có các hình ảnh nhân hóa, so sánh; có những nhận xét thú vị) và hướng dẫn con đọc theo những bước dưới đây:

Bước 1. Đọc và tìm những câu văn miêu tả hay, ghi chép ra một cuốn sổ tay văn học. Ví dụ: *Trong cả đoạn văn dưới đây, đoạn được in nghiêng là đoạn văn miêu tả hay, các con nên ghi lại vào sổ tay văn học.*

“Bà Rachel khẽ gõ cửa và bước vào khi được mời. Bếp ở Chái Nhà Xanh là một gian phòng vui mắt, hay có lẽ sẽ vui mắt nếu nó không sạch như ly như lau cứ như một phòng khách chưa từng dùng tới. Cửa sổ trở theo hướng Đông và Tây

nhìn ra khoảng sân sau tràn ngập nắng tháng Sáu ngọt ngào, nhưng cửa sổ hướng Đông, nơi từ đó ta có thể thấy thấp thoáng những cây anh đào nở hoa trắng muốt trong vườn cây ăn quả phía bên trái và những cây phong mảnh dẻ dịu dàng cúi đầu trong thung lũng ven dòng suối, lại xanh mượt những cây nho quăn quýt. Marilla Cuthbert ngồi đó, như bà vẫn thường ngồi, lúc nào cũng tỏ ra hơi nghi ngờ cái ánh nắng mà theo bà có vẻ là một thứ quý tùy biến và vô trách nhiệm trong thế giới mọi thứ đều phải nghiêm chỉnh này; Và giờ đây bà đang ngồi đan ở đó, sau lưng là chiếc bàn dọn sẵn cho bữa tối...”

(Trích “Anne tóc đỏ dưới mái nhà xanh” – L.M.Montgomery)

Bước 2. Gạch chân dưới những từ/ cụm từ con thấy hay nhất, thích nhất trong câu văn ấy. Ví dụ: “*Cửa sổ trở theo hướng Đông và Tây nhìn ra khoảng sân sau tràn ngập nắng tháng Sáu ngọt ngào, nhưng cửa sổ hướng Đông, nơi từ đó ta có thể thấy thấp thoáng những cây anh đào nở hoa trắng muốt trong vườn cây ăn quả phía bên trái và những cây phong mảnh dẻ dịu dàng cúi đầu trong thung lũng ven dòng suối, lại xanh mượt những cây nho quăn quýt.”*

Bước 3. Khuyến khích con đặt một câu văn mới với từ hay cụm từ vừa gạch chân. Ví dụ: *Câu 1: Trên sân trường, ánh nắng tháng Giêng ngọt ngào làm bừng sáng lên màu xanh ngọc của những búp bàng non.*

Câu 2: Xa xa, rặng liễu dịu dàng cúi đầu xuống mặt hồ xanh thắm.

* Chú ý: Các bậc phụ huynh có thể tham khảo video: “**Giúp con học tốt văn miêu tả**” trên website: phattrienngonngu.com (Video được thực hiện bởi VTV2 Đài truyền hình Việt Nam phối hợp với Trung tâm Phát triển Ngôn ngữ - Công ty CPGD Phát Triển Trí Tuệ & Sáng tạo Next Nobels/Điện thoại: 0936738986).

Để con học tốt văn miêu tả thật ra cũng không cần đòi hỏi ở cha mẹ quá nhiều, chỉ là sự để ý rèn giũa ngay trong những sinh hoạt hàng ngày. Một chút thời gian mỗi ngày cha mẹ dành cho con giúp con có được nhiều bài học quý giá không chỉ trong viết văn mà còn trong cuộc sống.

Chúc cả gia đình có những trải nghiệm thú vị bên nhau!

Trân trọng!

Th.S Trần Thị Mai Phương

MỘT SỐ CÁCH GIÚP CON VỪA YÊU THÍCH MÔN TIẾNG VIỆT VỪA PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ, TƯ DUY VÀ DIỄN ĐẠT

Cách 1: Hãy gắn các bài học tiếng Việt với những câu chuyện thú vị, hài hước, thông minh...để thu hút các con.

Ở thời nào cũng vậy, trẻ em luôn bị cuốn theo những câu chuyện hay, hấp dẫn nhưng lại rất dễ mất tập trung và dễ chán nếu ta chỉ truyền đạt cho các em những kiến thức lí thuyết khô khan... Vì vậy, khi các con học các bài luyện từ và câu như từ đơn, từ phức, từ láy, từ ghép, danh từ, động từ, tính từ, các kiểu câu, các dấu câu,... ngoài việc truyền đạt kiến thức một cách giản dị, dễ hiểu nhất có thể, các thầy cô giáo hãy gắn các ví dụ, các bài tập thực hành với những câu chuyện thú vị hoặc với các câu, đoạn văn miêu tả hay từ các tác phẩm văn học nổi tiếng.

Ví dụ: Hãy yêu cầu các con tìm các kiểu câu hỏi, kể, cảm, cầu khiến trong những truyện ngắn thể hiện trí thông minh như câu chuyện dưới đây:

"Gia đình nọ có ba người, chồng, vợ và đứa con nhỏ năm tuổi. Họ quyết định dọn vào thành phố ở, thế là họ bắt đầu chạy đi tìm nhà khắp nơi.

- Ông có thể cho chúng tôi thuê nhà được không?" - Khó khăn lắm họ mới tìm được một chỗ vừa ý, người chồng nhỏ nhẹ hỏi chủ nhà.

-Thành thật xin lỗi, chúng tôi không định cho gia đình có trẻ nhỏ thuê" - Chủ nhà trả lời.

Đứa bé đứng gần đấy, lắng tai nghe từ đầu chí cuối, bỗng nói với chủ nhà:

-Thưa ông, tôi nghĩ mình có thể thuê ngôi nhà này, tôi không có con nhỏ, mà chỉ có hai người già này thôi!

Chủ nhà phá lên cười và vui vẻ đồng ý."

Như vậy, các con không chỉ được ôn tập kiến thức về các kiểu câu mà còn biết thêm một câu chuyện thông minh, đem lại niềm yêu thích cũng như phát triển trí tuệ, tư duy cho các con.

Cách 2. Bố mẹ hãy hướng các con đến các dạng bài tập vừa học kiến thức vừa phát triển ngôn ngữ và tư duy.

Các dạng bài tập được thiết kế cần phải hướng tới phát triển vốn từ cho các con.

Ví dụ, ra các bài tập để các con luyện tập về danh từ, động từ, tính từ, từ láy, từ ghép, hãy tích hợp với việc phát triển cả hệ thống từ đồng nghĩa:

VD: Từ nào sau đây là từ láy?

A. Bận bịu

B. Bận tâm

C. Bận rộn

D. Bận lòng

☀ Với dạng bài tập như thế này, học sinh sẽ không chỉ ôn về từ láy mà còn biết thêm cả các từ giống nghĩa nhau: bận bịu, bận rộn... nữa. Vốn từ được mở rộng và phát triển một cách hệ thống là vì vậy. Với dạng bài miêu tả, chúng ta cần mở rộng các từ gợi tả cho con: thay vì “nở” là “bung nở, hé nở, xòe nở, bung cánh, hé cánh, xòe cánh”, thay vì “xanh” là xanh lơ, xanh ngọc, xanh như màu của da trời trong những ngày thu, hay màu xanh biếc như nước biển óng ánh dưới nắng, thay vì “tím” là tím hồng dịu dàng như màu của cánh bằng lăng rực rỡ dưới bầu trời mùa hạ... Nếu ta gợi mở theo hướng đó sẽ khơi gợi sự sáng tạo và niềm yêu thích ngôn ngữ, yêu thích môn Tiếng Việt trong con.

Cách 3. Giúp con diễn đạt tốt

📌 **Thứ nhất, các bậc phụ huynh cần cho con tiếp xúc thật nhiều với các câu văn, các đoạn văn, các bài văn hay...**

Chính các câu văn ấy sẽ ngấm dần vào các con một cách tự nhiên. Thật khó mà không yêu những câu văn như thế này:

- *Những ngọn đèn đánh cá như những vì sao rơi trên mặt nước lung linh”. (Bích Ngân)*

- *Đi dưới rừng cây sau, tưởng như đi dưới một vòm lá lợp đầy những ngôi sao xanh... Ánh mặt trời chiếu qua tán lá như một ánh đèn xanh dịu. (Ngô Quân Miện)*

- *Phía trên nền trời Tây Nam trong vắt, một ngôi sao lớn, trắng màu pha lê nhấp nháy như ánh đèn dẫn đường tin cậy. (Montgomery)*

- *“Mặt biển sáng trong như tấm thảm khổng lồ bằng ngọc thạch”. (Vũ Tú Nam)*

📌 **Thứ hai, gợi mở cho các con học từ ngữ và cách diễn đạt từ những câu văn hay đó.**

Ví dụ: Từ câu: “*Bóng tối lan rộng trên cánh đồng lúa chín*”.

Các con có thể học tập cách tả bóng tối trên bằng cách thay bằng các từ, cụm từ khác: có thể là: “*Bóng tối lan rộng trên khu rừng yên lặng*”, “*Bóng tối lan rộng trong khu vườn hay trong thành phố...*” Hay “*Mặt trời đã lên cao và hắt những cái bóng dài, thẫm màu của hàng cây xuống mặt đường*” ta có thể học để viết những câu kiểu như: “*Mặt trời đã lên cao và hắt những cái bóng khổng lồ của tòa nhà xuống mặt đường...*”. Học mẫu hay là học như vậy, không phải học theo kiểu thuộc lòng.

📌 Thứ ba, gợi mở cho con học cách so sánh, nhân hóa...

Việc gợi mở để con viết được sẽ vô cùng quan trọng bởi đôi khi có từ hay rồi mà con không viết được thành câu hay. Tại sao các con lại thường bị bí khi viết vậy? Bởi vì các con không được khơi mở sáng tạo.

Chẳng hạn viết tiếp câu: “*Hồ nước...*” nếu chỉ so sánh hình dạng với hình dạng sẽ hơi khó viết với các con. Hãy gợi ý con so sánh tả trạng thái của sự vật.

Ví dụ, so sánh để gợi tả trạng thái yên lặng của hồ nước hãy so sánh với trạng thái lặng yên của con người. Ta có thể hỏi con: Khi nào con người lặng yên? Con có thể trả lời là: khi ngủ, khi buồn, khi mơ mộng, khi nhớ, khi mãi lắng nghe... Và con có thể tự viết được câu như:

- *Hồ nước lặng im như chìm vào giấc ngủ.*
- *Hồ nước lặng im như đang buồn bã điều gì.*
- *Hồ nước lặng im như đang mơ mộng tới bầu trời xanh thẫm/tới những đám mây trắng...*
- *Hồ nước lặng im như mãi lắng nghe tiếng hót của chú chim sơn ca...*

🌟 Học sinh nước ngoài cũng thường được gợi mở như vậy nên thường có cách viết rất sáng tạo. (Xem bài Bầu trời mùa thu trong SGK lớp 5)

Ngoài ra, còn rất nhiều các dạng bài giúp phát triển diễn đạt cho các con, mình sẽ giới thiệu trong một bài viết khác.

(Lê Thị Thu Ngân)